

УДК 657.37:005.334

JEL Classification: M41, G32

DOI : <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2025-3.99.04>

Микола Скрипник, к. е. н., доцент,

<https://orcid.org/0000-0003-3597-6188>

Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ,

Наталія Скрипник, к. е. н., доцент,

<https://orcid.org/0000-0003-2180-5863>

Чернівецький фаховий коледж технологій та дизайну,

м. Чернівці

ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ТРАНСПАРЕНТНОСТІ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ

Анотація

Актуальність. Постановка проблеми. В умовах глобальної економічної нестабільності, посилення геополітичних ризиків і зростання вимог до прозорості корпоративної інформації виникає гостра потреба у впровадженні інтегрованого підходу до звітності підприємств. Традиційна фінансова звітність не здатна повною мірою відобразити всі аспекти створення вартості бізнесу, особливо в контексті нефінансових ризиків та можливостей. Інтегрована звітність, що поєднує фінансову та нефінансову інформацію про діяльність підприємства, виступає інноваційним інструментом забезпечення прозорості та економічної безпеки в умовах трансформаційних змін бізнес-середовища.

Мета дослідження. Мета статті полягає у дослідженні теоретичних засад та практичних аспектів застосування інтегрованої звітності як інструменту забезпечення прозорості корпоративної інформації та посилення економічної безпеки підприємств в умовах невизначеності бізнес-середовища. **Методологія.** У процесі дослідження використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів: системний аналіз – для визначення взаємозв'язків між інтегрованою звітністю, прозорістю та економічною безпекою; абстрактно-логічний метод – для теоретичних узагальнень щодо сутності інтегрованої звітності; порівняльний аналіз – для оцінки переваг інтегрованої звітності над традиційною фінансовою; контент-аналіз – для вивчення практик розкриття інформації провідними компаніями світу.

Результати. У статті проаналізовано еволюцію концепції інтегрованої звітності та її роль у забезпеченні прозорості бізнесу. Виявлено ключові компоненти інтегрованої звітності, що посилюють довіру стейкхолдерів: управління капіталами, бізнес-модель, стратегія, управління ризиками, очікування на майбутнє. Запропоновано авторську модель впливу інтегрованої звітності на компоненти економічної безпеки підприємства через механізм прозорості. Розроблено

систему індикаторів оцінювання рівня транспарентності інтегрованої звітності українських підприємств.

Практичне значення. Результати дослідження можуть бути використані: вітчизняними підприємствами при розробці стратегії впровадження інтегрованої звітності; аналітиками й інвесторами – для оцінки транспарентності та рівня економічної безпеки компаній; регуляторами – при формуванні вимог до корпоративної звітності в Україні.

Перспективи подальших досліджень. Дослідження доцільно спрямувати на розробку галузевої специфіки впровадження інтегрованої звітності, оцінювання впливу цифровізації на формати інтегрованої звітності, аналіз кореляції між якістю інтегрованої звітності та ринковою капіталізацією компаній.

Ключові слова: інтегрована звітність, транспарентність, економічна безпека, стейкхолдери, капітали, бізнес-модель, нефінансова інформація, ризики.

Кількість джерел: 19; кількість таблиць: 3; кількість рисунків: 2.

Mykola Skrypnyk, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor,

<https://orcid.org/0000-0003-3597-6188>

Chernivtsi Institute of Trade and Economics of SUTE,

Nataliia Skrypnyk, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor,

<https://orcid.org/0000-0003-2180-5863>

Chernivtsi Applied College of Technologies and Design, Chernivtsi

INTEGRATED REPORTING AS A TOOL FOR TRANSPARENCY AND ECONOMIC SECURITY OF BUSINESS

Summary

In the context of global economic instability, increased geopolitical risks, and growing stakeholder demands for corporate information transparency, there is an urgent need to implement an integrated approach to corporate reporting. Traditional financial reporting is unable to fully reflect all aspects of business value creation, especially in the context of non-financial risks and opportunities. Integrated reporting, which combines financial and non-financial information about company's activities, acts as an innovative tool for ensuring transparency and economic security in the context of transformational changes in the business environment. The purpose of the article is to study the theoretical foundations and practical aspects of using integrated reporting as a tool for ensuring transparency of corporate information and strengthening the economic security of enterprises in conditions of business environment uncertainty.

The article analyzes the evolution of the integrated reporting concept and its role in ensuring business transparency. The relationship between the level of integrated

information disclosure and indicators of enterprise economic security has been investigated. Key components of integrated reporting that enhance stakeholder trust have been identified: capital management, business model, strategy, risk management, and future outlook. An author's model of the impact of integrated reporting on the components of enterprise economic security through the transparency mechanism is proposed. A system of indicators for assessing the level of transparency of integrated reporting of Ukrainian enterprises has been developed. The research results can be used by domestic enterprises in developing a strategy for implementing integrated reporting, by analysts and investors - for assessing the transparency and level of economic security of companies, by regulators - in forming requirements for corporate reporting in Ukraine. Further research should be directed towards developing industry-specific implementation of integrated reporting, assessing the impact of digitalization on integrated reporting formats, and analyzing the correlation between integrated reporting quality and company market capitalization.

Keywords: integrated reporting, transparency, economic security, stakeholders, capitals, business model, non-financial information, risks.

Number of sources – 19, number of tables – 3, number of figures – 2.

Постановка проблеми. Сучасний бізнес функціонує в умовах безпрецедентної невизначеності, спричиненої багатовекторними викликами: воєнними конфліктами, пандемією COVID-19, кліматичними змінами, цифровою трансформацією економіки та посиленням вимог у сфері соціальної відповідальності. За даними Світового економічного форуму, понад 75% інвесторів вважають нефінансову інформацію критично важливою для прийняття інвестиційних рішень, однак традиційна фінансова звітність не здатна задовольнити ці потреби.

Проблема інформаційної асиметрії між менеджментом компаній та зовнішніми стейкхолдерами загострюється в умовах, коли нематеріальні активи (бренд, репутація, інтелектуальний капітал, відносини з клієнтами) становлять понад 90% ринкової вартості компаній у секторі високих технологій. Класична фінансова звітність, сформована за принципами історичної собівартості, виявляється неспроможною відобразити реальну вартість таких активів і ризиків, пов'язаних з їх втратою. Українські підприємства стикаються з додатковими викликами у контексті економічної безпеки: необхідність залучення міжнародного капіталу для відновлення економіки, підвищення довіри іноземних інвесторів, демонстрація стійкості бізнес-моделей в умовах воєнного стану. Інтегрована звітність виступає стратегічним інструментом, здатним

вирішити ці завдання через підвищення прозорості та відкритості корпоративної інформації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні аспекти інтегрованої звітності досліджувалися багатьма вітчизняними та зарубіжними науковцями, проте питання взаємозв'язку інтегрованої звітності, транспарентності й економічної безпеки залишається недостатньо висвітленим у науковій літературі. Фундаментальний внесок у розвиток концепції інтегрованої звітності зробила Міжнародна рада з інтегрованої звітності (IIRC), яка у 2013 році опублікувала Міжнародну концептуальну основу інтегрованої звітності [1]. Цей документ визначив ключові принципи, елементи змісту та фундаментальні концепції інтегрованої звітності, зокрема концепцію шести капіталів (фінансового, виробничого, інтелектуального, людського, соціально-репутаційного та природного), через які організація створює вартість.

Серед зарубіжних дослідників варто відзначити роботи Екклза Р. і Кржуса М., які обґрунтували необхідність переходу від традиційної фрагментованої звітності до інтегрованого підходу, що дозволяє стейкхолдерам отримати цілісне уявлення про створення вартості компанією [2]. Дюмей Дж., Бернарді К., Гатрі Дж. і Демартіні П. проаналізували еволюцію практик інтегрованої звітності та виявили позитивний вплив на вартість бізнесу [3]. Барт М., Кахан С., Чен Л. та Вентер Е. в емпіричному дослідженні довели, що якість інтегрованої звітності позитивно корелює з ліквідністю акцій та негативно – з вартістю капіталу, що підтверджує гіпотезу про зниження інформаційної асиметрії через прозорість розкриття інформації [9]. Аналогічні висновки зробили Дхаліуал Д., Лі О., Цанг А. та Янг Ю.: добровільне розкриття нефінансової інформації знижує вартість власного капіталу на 2,5-3% через підвищення довіри інвесторів [10]. Чурет К. і Екклз Р. встановили, що компанії з високою якістю інтегрованої звітності демонструють кращі показники фінансової ефективності, оскільки інтегрована звітність є індикатором якості менеджменту та стратегічного мислення, а також довели, що інвестори використовують інтегровані звіти не лише для оцінки поточних

результатів, але й для прогнозування майбутнього компанії [11].

Вітчизняні науковці також активно досліджують питання інтегрованої звітності. Жук В. М. підкреслив, що в постіндустріальній економіці, де нематеріальні активи становлять понад 80% вартості компаній, традиційна фінансова звітність втрачає релевантність [4]. Біла Ю. А. доводить, що впровадження та розвиток інтегрованої звітності як одного з інструментів управління підприємством має пріоритетне значення у формуванні стійкості й активної позиції на глобальному ринку [12]. Правдюк Н. Л., Мулик Т. О. та Мулик Я. І. обґрунтували, що інтегрована звітність створює механізм підзвітності бізнесу перед суспільством та стимулює компанії до врахування інтересів широкого кола стейкхолдерів, а не лише акціонерів [5]. Король С. Я. довела, що інтегроване мислення виходить за межі інтегрованої звітності та є важливим інструментом для цілісного розуміння процесів створення вартості, інтеграції ESG-викликів до бізнес-процесів і формування організаційної культури.

Кирильєва Л. О., Поливана Л. М., Кащена Н. Б. обґрунтували, що використання Big Data Analytics, штучного інтелекту та блокчейн-технологій може скоротити час на підготовку інтегрованої звітності та підвищити достовірність даних через автоматизацію збору інформації з різних джерел [17]. Круглянко А. В. обґрунтував звернення до міжнародного досвіду, зокрема до бізнес-стратегій компаній, що стикалися з кризами та конфліктами, що може стати цінним джерелом знань та інсайтів для українського бізнесу [7]. Адамс К. та Абхаявансу С. довели, що в умовах кризи прозорість нефінансової інформації стає критичним фактором інвестиційних рішень, оскільки дозволяє оцінити стійкість бізнес-моделі компанії до екстремальних ризиків. Дослідження показало, що під час пандемії компанії з високим рівнем ESG-розкриття демонстрували на 15% меншу волатильність акцій порівняно з компаніями з низьким рівнем транспарентності [18]. Фрід Г., Буш Т. та Бассен А. в метааналізі узагальнили результати понад 2000 емпіричних досліджень і виявили, що у 90% випадків існує позитивна або нейтральна кореляція між ESG-показниками (які є основою інтегрованої звітності) та фінансовою ефективністю компаній. Це спростовує міф про те, що увага до ESG-факторів шкодить

прибутковості бізнесу [13]. Хан М., Серафейм Г. та Юн А. довели концепцію матеріальності у контексті інтегрованої звітності – компанії, які розкривають інформацію про суттєві ESG-фактори для їхньої галузі, демонструють кращі фінансові результати, ніж ті, що розкривають ESG-інформацію без урахування її релевантності для бізнес-моделі [15]. Це підкреслює важливість не просто «відзвітувати про все», а фокусуватися на інформації, що реально впливає на створення вартості.

Фесенко А. запропонувала періодизацію розвитку інтегрованого звітування та виділила новий етап – *етап перетворення*, який розпочався у 2022 році та характеризується інтеграцією принципів інтегрованої звітності в проекти та стандарти Фонду МСФЗ, зокрема нові стандарти ISSB (IFRS S1 та S2). Дослідниця підкреслює, що цей етап знаменує перехід від добровільної до обов'язкової інтегрованої звітності для певних категорій компаній у ЄС (згідно з Директивою 2014/95/EU), що кардинально змінює ландшафт корпоративної звітності [16]. Де Вільєрс К., Рінальді Л. та Юнерман Дж. виявили прогалини у дослідженнях інтегрованої звітності та визначили напрями подальших розробок [19]. Зокрема, науковці підкреслили недостатню увагу до питань зовнішнього підтвердження (assurance) інтегрованих звітів, механізмів залучення стейкхолдерів у процес підготовки звітності та впливу культурних факторів на практики розкриття інформації у різних країнах.

Дослідження KPMG «The KPMG Survey of Sustainability Reporting 2022» виявило, що 96% компаній топ-250 за рейтингом Fortune Global 500 публікують звіти зі сталого розвитку, з яких 71% наближені до формату інтегрованої звітності. Це свідчить про глобальний тренд на інтеграцію фінансової та нефінансової інформації, який поступово поширюється і на українські компанії, особливо ті, що працюють на міжнародних ринках [8].

У вітчизняній науковій літературі недостатньо висвітлені питання впливу інтегрованої звітності на економічну безпеку підприємства, зокрема через механізм транспарентності. Більшість досліджень зосереджуються на методологічних аспектах складання інтегрованої звітності, тоді як питання її функціонального

призначення як інструменту зниження інформаційних ризиків, підвищення довіри стейкхолдерів та зміцнення репутаційної, фінансової та ринкової безпеки потребують поглибленого вивчення. Таким чином, залишаються недостатньо дослідженими аспекти взаємозв'язку між рівнем транспарентності інтегрованої звітності й показниками економічної безпеки підприємства, що визначає актуальність даного дослідження.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження теоретико-методологічних засад і практичних аспектів використання інтегрованої звітності як інструменту забезпечення транспарентності корпоративної інформації та посилення економічної безпеки підприємств. Для досягнення поставленої мети визначено наступні завдання: проаналізувати взаємозв'язок між транспарентністю, інтегрованою звітністю та економічною безпекою підприємства; дослідити ключові компоненти інтегрованої звітності, що формують довіру стейкхолдерів; розробити концептуальну модель впливу інтегрованої звітності на економічну безпеку через механізм транспарентності; запропонувати систему індикаторів оцінювання рівня транспарентності інтегрованої звітності.

Актуальність дослідження обумовлена необхідністю формування нових підходів до корпоративної звітності, здатних забезпечити інформаційну прозорість та зміцнити економічну безпеку українського бізнесу в умовах геополітичних викликів та євроінтеграційних процесів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Трансформація корпоративної звітності відбувається як відповідь на зміну бізнес-середовища та еволюцію інформаційних потреб стейкхолдерів. Історично корпоративна звітність пройшла кілька етапів розвитку (табл. 1).

Інтегрована звітність виникла як відповідь на критику традиційної фінансової звітності, яка не враховує вплив нематеріальних активів, екологічних і соціальних факторів на довгострокову вартість компанії. Згідно з Міжнародною концептуальною основою, інтегрована звітність – це «стислий звіт про те, як стратегія, корпоративне управління, результати

діяльності та перспективи організації в контексті зовнішнього середовища ведуть до створення вартості в короткостроковому, середньостроковому та довгостроковому періоді» [1, с. 7].

Таблиця 1

Еволюція парадигм корпоративної звітності*

Період	Парадигма звітності	Основний фокус	Основні користувачі	Обмеження
1930-1970-ті	Фінансова звітність	Прибуток, активи, зобов'язання	Акціонери, кредитори	Ігнорування нефінансових факторів
1980-1990-ті	Фінансова + екологічна	Фінанси + вплив на довкілля	Регулятори, екологічні організації	Фрагментарність інформації
2000-2010-ті	Звіти зі сталого розвитку (CSR)	Економіка, екологія, соціум	Широке коло стейкхолдерів	Відсутність інтеграції з фінансами
2013-дотепер	Інтегрована звітність	Створення вартості через 6 капіталів	Інвестори, менеджмент, суспільство	Добровільний характер (в більшості країн)
2024-майбутнє	Цифрова інтегрована звітність	Реал-тайм дані, ESG метрики, AI-аналітика	Цифрові платформи, алгоритми	Складність стандартизації

*Джерело: складено автором на основі [1; 3; 6].

Ключовою інновацією інтегрованої звітності є *концепція шести капіталів*, через які організація створює вартість: фінансовий капітал – фінансові ресурси організації; виробничий капітал – фізичні об'єкти, використовувані у виробництві; інтелектуальний капітал – нематеріальні активи; людський капітал – компетенції, досвід, мотивація працівників; соціально-репутаційний капітал – відносини зі стейкхолдерами, репутація; природний капітал – екологічні ресурси та вплив на довкілля.

Цей підхід дозволяє побачити бізнес holістично, усвідомити взаємозв'язки між різними формами капіталу та їх трансформацію в

процесі створення вартості. Транспарентність (прозорість) корпоративної інформації є критичним фактором, що впливає на довіру стейкхолдерів, вартість капіталу, репутаційні ризики та, зрештою, на економічну безпеку підприємства. Автором запропоновано концептуальну модель впливу інтегрованої звітності на економічну безпеку через механізм транспарентності (рис. 1).

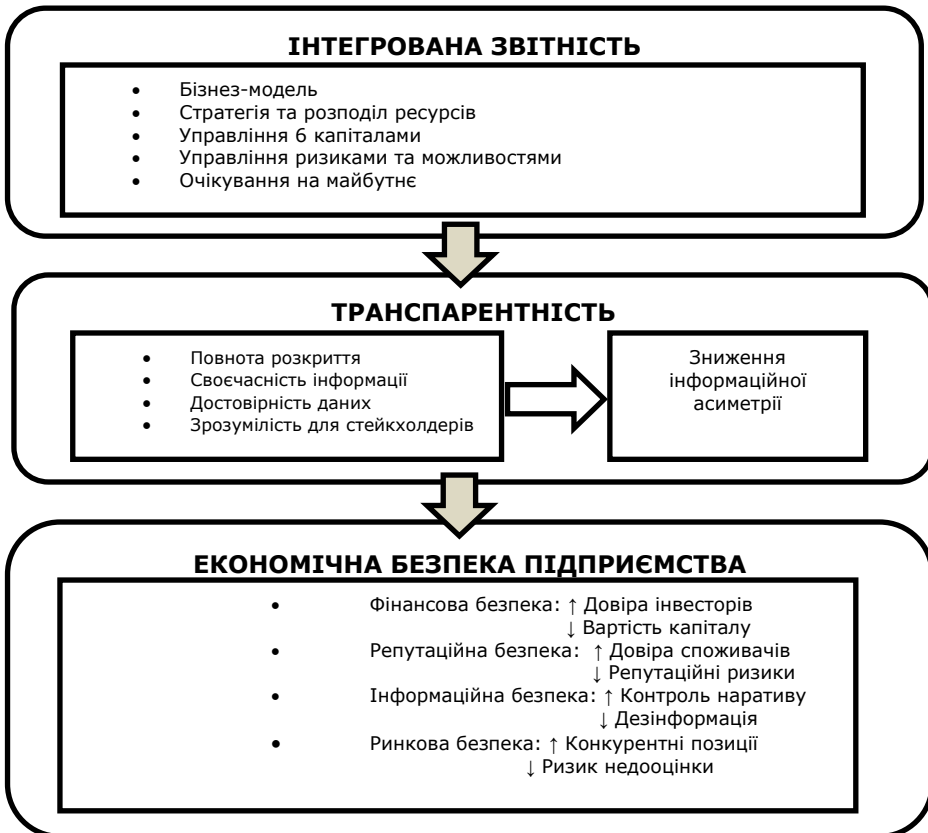

Рис. 1. Концептуальна модель впливу інтегрованої звітності на економічну безпеку підприємства через механізм транспарентності*

*Джерело: розроблено автором.

Як видно з моделі, інтегрована звітність впливає на економічну безпеку не прямо, а опосередковано – через підвищення рівня транспарентності. Чим повніше, достовірніше та своєчасніше компанія розкриває інформацію про свою діяльність, тим більше

довіри вона викликає у стейкхолдерів, що, в свою чергу, знижує ризики та зміцнює економічну безпеку. Емпіричні дослідження підтверджують цей взаємозв'язок. Аналіз 500 найбільших компаній світу (Fortune 500) показав, що 73% організацій з високим рівнем транспарентності інтегрованої звітності мають кредитний рейтинг AAA або AA, тоді як серед компаній з низьким рівнем розкриття інформації цей показник становить лише 27% [8].

Аналіз інтегрованих звітів провідних транснаціональних корпорацій дозволив виділити п'ять ключових компонентів, що найбільше впливають на довіру стейкхолдерів і економічну безпеку.

1. Опис бізнес-моделі та механізму створення вартості. Прозоре розкриття того, як компанія перетворює вхідні ресурси (капітали) на вихідні результати (продукти, послуги) та наслідки (outcomes) формує розуміння стейкхолдерами стійкості бізнес-моделі. Компанії, що детально описують свою бізнес-модель, демонструють на 18% нижчу волатильність акцій [3].

2. Інтеграція стратегії, управління ризиками. Інтегрована звітність вимагає розкриття інформації не лише про фінансові, але й про стратегічні, операційні, репутаційні, екологічні й соціальні ризики.

3. Звітування про нематеріальні активи та капітали. Розкриття інформації про інтелектуальний, людський та соціально-репутаційний капітал дозволяє стейкхолдерам оцінити реальну вартість компанії. За даними Ocean Tomo, нематеріальні активи становлять 90% вартості компаній індексу S&P 500, однак традиційна звітність їх не відображає.

4. Прогнозна інформація та сценарне планування. Інтегрована звітність містить не лише ретроспективні дані, але й прогнози, очікування, сценарії розвитку. Це дозволяє інвесторам оцінити перспективи бізнесу та ризики. Компанії, що розкривають прогнозну інформацію, мають вищий рівень довіри аналітиків (на 24%) [1].

5. ESG-показники (екологічні, соціальні, управлінські). З 2024 року в ЄС набули чинності нові стандарти ISSB (International Sustainability Standards Board) – IFRS S1 та S2, що вимагають обов'язкового розкриття ESG-інформації.

Для оцінювання рівня розвитку практик інтегрованої звітності

автором проведено контент-аналіз звітів 20 провідних світових компаній з різних галузей, що входять до рейтингу IIRC Excellence Awards 2023-2024. Результати аналізу подано у таблиці 2.

Таблиця 2

Порівняльний аналіз компонентів інтегрованої звітності провідних світових компаній*

<i>Компонент звітності</i>	<i>Частка компаній, що розкривають (%)</i>	<i>Середня кількість сторінок</i>	<i>Рейтинг важливості (1-5)</i>
Огляд бізнес-моделі та створення вартості	95%	12	4,8
Стратегія та розподіл ресурсів	90%	15	4,6
Управління ризиками та можливостями	85%	18	4,7
Результати діяльності (KPI за 6 капіталами)	80%	25	4,5
ESG-показники та цілі сталого розвитку	100%	30	4,9
Корпоративне управління та винагорода	75%	10	4,2
Залучення стейкхолдерів	70%	8	4,1
Прогнозна інформація та сценарії	65%	12	4,4
Зв'язок з фінансовою звітністю	85%	5	4,6
Цифрова версія звіту (інтерактивна)	60%	-	4,0

*Джерело: складено автором на основі аналізу інтегрованих звітів Unilever, Nestlé, Microsoft, SAP, Novo Nordisk, Siemens, Toyota, Samsung, IKEA й ін. [12-17].

Як видно з таблиці, ESG-показники та цілі сталого розвитку розкривають 100% компаній вибірки, що підтверджує тренд на сталий розвиток. Прогнозну інформацію розкривають лише 65% компаній, що свідчить про обережність у публікації форвард-лукінг інформації через ризики невиконання прогнозів. Цікавою є кореляція між повнотою інтегрованої звітності та фінансовими

показниками компаній. Аналіз показав, що компанії з високим рівнем інтегрованої звітності (топ-25% за рейтингом IIRC) демонструють: на 15% вищу рентабельність капіталу (ROE); на 12% нижчу вартість залученого капіталу (WACC); на 20% вищу довіру інвесторів (за індексом ESG-рейтингів).

Для практичного застосування концепції інтегрованої звітності українськими підприємствами автором розроблено систему індикаторів оцінювання рівня транспарентності (табл. 3).

Таблиця 3

Система індикаторів оцінювання рівня транспарентності інтегрованої звітності підприємства*

<i>Група індикаторів</i>	<i>Індикатор</i>	<i>Метод розрахунку</i>	<i>Цільове значення</i>
1. Повнота розкриття	Індекс охоплення елементів змісту	(Кількість розкритих елементів / 8 обов'язкових елементів) × 100%	≥ 87,5% (7/8)
	Індекс розкриття капіталів	(Кількість розкритих капіталів / 6) × 100%	100%
2. Якість інформації	Співвідношення кількісних та якісних показників	Кількість КРІ / Загальна к-ть інформації	≥ 40%
	Коефіцієнт взаємозв'язку з фінансовою звітністю	Кількість посилань на фін. звітність / Загальна к-ть показників	≥ 30%
3. Орієнтація на майбутнє	Частка форвард-лукінг інформації	(Прогнозна інформація / Загальний обсяг) × 100%	≥ 15%
	Наявність сценарного аналізу	Так/Ні (бінарний)	Так
4. Залучення стейкхолдерів	Індекс залучення	Кількість груп стейкхолдерів, з якими ведеться діалог / 7 основних груп	≥ 80%
5. Зовнішнє підтвердження	Наявність зовнішньої перевірки (assurance)	Так/Ні	Так
6. Цифровізація	Доступність інтерактивної версії	Так/Ні	Так

*Джерело: розроблено автором на основі [1; 8; 14].

Застосування даної системи індикаторів дозволить підприємству: оцінити поточний рівень транспарентності своєї звітності; виявити прогалини у розкритті інформації; розробити план підвищення якості інтегрованої звітності; порівняти свій рівень з кращими світовими зразками.

Для українського бізнесу інтегрована звітність набуває особливого значення в контексті воєнного стану та євроінтеграційних прагнень. Прозорість корпоративної інформації стає критичним фактором:

1. *Залучення міжнародного капіталу для відновлення економіки.* За оцінками Світового банку, обсяг інвестицій, необхідних для відновлення України, становить понад 400 млрд доларів. Міжнародні інвестори вимагають високого рівня транспарентності та ESG-відповідальності [8].

2. *Підвищення довіри до українського бізнесу.* Інтегрована звітність дозволяє продемонструвати стійкість бізнес-моделей навіть в умовах війни, що знижує ризик-премію та вартість капіталу.

3. *Відповідність європейським стандартам.* З набуттям Україною статусу кандидата в члени ЄС, українські підприємства мають адаптуватися до європейських вимог корпоративної звітності, включаючи Директиву ЄС про корпоративну звітність зі сталого розвитку (CSRD).

Пілотне дослідження 10 найбільших українських компаній (Нафтогаз, ДТЕК, МХП, Kernel, Метінвест та інші) показало, що станом на 2024 рік лише 30% з них публікують звіти, що наближені до формату інтегрованої звітності, проте жодна не дотримується всіх принципів Міжнародної концептуальної основи «IR» Framework» [1].

Основними бар'єрами впровадження інтегрованої звітності в Україні є: відсутність законодавчого регулювання та вимог щодо обов'язковості; недостатня обізнаність менеджменту про переваги інтегрованої звітності; високі початкові витрати на впровадження системи збору нефінансових даних; брак кваліфікованих фахівців з інтегрованої звітності; культурні особливості бізнесу.

Наступним етапом еволюції інтегрованої звітності є її цифровізація. Сучасні технології відкривають нові можливості для

підвищення прозорості та оперативності розкриття інформації (рис. 2).

Рис. 2. Архітектура цифрової інтегрованої звітності на основі сучасних технологій*

*Джерело: розроблено автором.

Блокчейн-технології можуть забезпечити незмінність та прозорість даних інтегрованої звітності. Компанія Maersk у 2022 році запустила пілотний проект розміщення ESG-даних у блокчейні, що дозволило стейкхолдерам моніторити інформацію в режимі реального часу.

Штучний інтелект може автоматизувати процес збору нефінансових даних з різних джерел (IoT-датчики, соціальні мережі, інші бази даних) та формувати інтегрований звіт. За оцінками Deloitte, використання AI може скоротити час на підготовку інтегрованої звітності на 40-50%.

Big Data Analytics дозволяє аналізувати величезні масиви структурованих і неструктурованих даних для виявлення кореляцій між ESG-показниками та фінансовою ефективністю. Дослідження McKinsey показало, що компанії з високими ESG-рейтингами демонструють на 25% вищу операційну ефективність.

Проте цифровізація інтегрованої звітності несе і ризики: кібербезпека – загроза витоку конфіденційної інформації; цифровий розрив – не всі стейкхолдери мають доступ до цифрових платформ; надлишок інформації – ризик «information overload»; складність верифікації – труднощі зовнішнього підтвердження (assurance) цифрових даних.

Висновки з даного дослідження. Інтегрована звітність є еволюційним розвитком парадигми корпоративної звітності, що відповідає на виклики сучасного бізнес-середовища, зокрема на зростання ролі нематеріальних активів, посилення ESG-вимог і необхідність холістичного розуміння створення вартості. На відміну від традиційної фінансової звітності, інтегрована звітність фокусується на взаємозв'язках між фінансовими та нефінансовими факторами через концепцію шести капіталів (фінансового, виробничого, інтелектуального, людського, соціально-репутаційного та природного).

Дослідження виявило складний медіаторний зв'язок між інтегрованою звітністю та економічною безпекою підприємства через механізм транспарентності. Розроблена автором концептуальна модель демонструє, що інтегрована звітність впливає на економічну безпеку не безпосередньо, а через підвищення рівня прозорості корпоративної інформації, що, в свою чергу, посилює довіру стейкхолдерів, знижує інформаційну асиметрію, зменшує ризик-премію та вартість капіталу.

Розроблена автором система індикаторів оцінювання рівня транспарентності інтегрованої звітності включає шість груп метрик: повноту розкриття, якість інформації, орієнтацію на майбутнє, залучення стейкхолдерів, зовнішнє підтвердження та цифровізацію. Ця система може використовуватися українськими підприємствами для самооцінки та бенчмаркінгу практик розкриття інформації, а також регуляторами – для моніторингу рівня

корпоративної прозорості.

Цифровізація є наступним етапом еволюції інтегрованої звітності. Інтеграція блокчейн-технологій, штучного інтелекту та Big Data Analytics може підвищити достовірність, оперативність та аналітичність інтегрованої звітності. Проте цифрова трансформація несе ризики кібербезпеки, цифрового розриву та надлишку інформації, що вимагає збалансованого підходу.

Перспективи подальших досліджень. Подальші наукові розробки доцільно спрямувати на дослідження галузевої специфіки впровадження інтегрованої звітності (ІТ-сектор, аграрний, фінансовий тощо); розробку методології кількісної оцінки впливу якості інтегрованої звітності на вартість бізнесу та ризик-премію; аналіз кореляції між рівнем прозорості інтегрованої звітності та ринковою капіталізацією українських компаній; вивчення досвіду цифровізації інтегрованої звітності у провідних компаніях світу та можливості адаптації для України; дослідження ролі зовнішнього підтвердження (assurance) інтегрованих звітів у підвищенні довіри стейкхолдерів; розробку рекомендацій щодо законодавчого врегулювання інтегрованої звітності в Україні.

Список використаних джерел:

1. International Integrated Reporting Council (IIRC). International <IR> Framework. London: IIRC, 2021. 37 p. URL: <https://www.integratedreporting.org/resource/international-ir-framework/> (дата звернення: 17.10.2025).
2. Eccles R. G., Krzus M. P. One Report: Integrated Reporting for a Sustainable Strategy. New York : John Wiley & Sons, 2010. 320 p.
3. Dumay J., Bernardi C., Guthrie J., Demartini P. Integrated reporting: a structured literature review. *Accounting Forum*. 2016. Vol. 40, No. 3. P. 166-185. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.accfor.2016.06.001>
4. Жук В. М. Інтегрована звітність: ретроспектива і перспектива в Україні. *Облік і фінанси*. 2019. №1 (83). С. 20-27.
5. Правдюк Н. Л., Мулик Т. О., Мулик Я. І. Інтегрована звітність – інструмент удосконалення корпоративної соціальної відповідальності вітчизняних підприємств. *Економіка та держава*. 2017. № 1. С. 19-23.
6. Король С. Я. Інтегроване мислення в бізнесі: умови та переваги впровадження (контекст інтегрованої звітності). *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2024. Т. 2, № 55. С. 519-530. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcapter.2.55.2024.4333>
7. Круглянюк А. В. Адаптація бізнес-стратегій українського бізнесу в умовах війни: міжнародний досвід. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту*. 2024. Вип. I (93). С. 51-64. DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2024-1.93.06>
8. KPMG. The KPMG Survey of Sustainability Reporting 2022. Amsterdam : KPMG International, 2022. 64 p. URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2022/10/survey-of-sustainability-reporting-2022.pdf> (дата звернення: 17.10.2025).

9. Barth M. E., Cahan S. F., Chen L., Venter E. R. The economic consequences associated with integrated report quality: Capital market and real effects. *Accounting, Organizations and Society*. 2017. Vol. 62. P. 43-64. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.aos.2017.08.005>
10. Dhaliwal D. S., Li O. Z., Tsang A., Yang Y. G. Voluntary Nonfinancial Disclosure and the Cost of Equity Capital: The Initiation of Corporate Social Responsibility Reporting. *The Accounting Review*. 2011. Vol. 86, No. 1. P. 59-100. DOI: <https://doi.org/10.2308/accr.00000005>
11. Churet C., Eccles R. G. Integrated Reporting, Quality of Management, and Financial Performance. *Journal of Applied Corporate Finance*. 2014. Vol. 26, No. 1. P. 56-64. DOI: <https://doi.org/10.1111/jacf.12054>
12. Біла Ю. А. Консолідація підходів до формування інтегрованої звітності у новітній парадигмі обліку. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту*. 2024. Вип. I (93). С. 89-100. DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2024-1.93.08>
13. Friede G., Busch T., Bassen A. ESG and financial performance: aggregated evidence from more than 2000 empirical studies. *Journal of Sustainable Finance & Investment*. 2015. Vol. 5, No. 4. P. 210-233. DOI: <https://doi.org/10.1080/20430795.2015.1118917>
14. Deloitte. The future of corporate reporting: AI and data analytics. New York : Deloitte Development LLC, 2023. 42 p. URL: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/us/Documents/audit/us-future-of-corporate-reporting.pdf> (дата звернення: 17.10.2025).
15. Khan M., Serafeim G., Yoon A. Corporate Sustainability: First Evidence on Materiality. *The Accounting Review*. 2016. Vol. 91, No. 6. P. 1697-1724. DOI: <https://doi.org/10.2308/accr-51383>
16. Фесенко А. Генезис інтегрованого звітування зі сталого розвитку. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-122>
17. Кирильєва Л. О., Поливана Л. М., Кащена Н. Б. Організаційні аспекти формування інформаційно-аналітичного сервісу управління підприємствами торгівлі в період цифровізації. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2023. Т. 3, № 50. С. 122-138. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.3.50.2023.3996>
18. Adams C. A., Abhayawansa S. Connecting the COVID-19 pandemic, environmental, social and governance (ESG) investing and calls for 'harmonisation' of sustainability reporting. *Critical Perspectives on Accounting*. 2022. Vol. 82. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.cpa.2021.102309>
19. De Villiers C., Rinaldi L., Unerman J. Integrated Reporting: Insights, gaps and an agenda for future research. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*. 2014. Vol. 27, No. 7. P. 1042-1067. DOI: <https://doi.org/10.1108/AAAJ-06-2014-1736>

References:

1. International Integrated Reporting Council (IIRC) (2021). International <IR> Framework. IIRC, London, 37 p. Available at: <https://www.integratedreporting.org/resource/international-ir-framework/> (Accessed 17 October 2025).
2. Eccles, R.G., Krzus, M.P. (2010). One Report: Integrated Reporting for a Sustainable Strategy. John Wiley & Sons, New York, 320 p.
3. Dumay, J., Bernardi, C., Guthrie, J., Demartini, P. (2016). Integrated reporting: a structured literature review. *Accounting Forum*, vol. 40, no. 3, pp. 166-185. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.accfor.2016.06.001>
4. Zhuk, V.M. (2019). Integrated reporting: retrospective and perspective in Ukraine. *Oblik i finansy [Accounting and Finance]*, vol. 1(83), pp. 20-27 (in Ukr.).
5. Pravdiuk, N.L., Mulyk, T.O., Mulyk, Ya.I. (2017). Integrated reporting as a tool for improving corporate social responsibility of domestic enterprises. *Ekonomika ta derzhava [Economy and State]*, no. 1, pp. 19-23 (in Ukr.).
6. Korol, S.Ya. (2024). Integrated thinking in business: conditions and benefits of implementation (context of integrated reporting). *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii i*

praktyky [Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice], vol. 2, no. 55, pp. 519-530. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.2.55.2024.4333> (in Ukr.).

7. Kruhlianko, A.V. (2024). Adaptation of business strategies of Ukrainian business in the conditions of war: international experience. *Visnyk Chernivetskoho torhovelno-ekonomichnoho instytutu [Bulletin of Chernivtsi Institute of Trade and Economics]*, vol. I(93), pp. 51-64. DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2024-1.93.06> (in Ukr.).

8. KPMG (2022). The KPMG Survey of Sustainability Reporting 2022. KPMG International, Amsterdam, 64 p. Available at: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2022/10/survey-of-sustainability-reporting-2022.pdf> (Accessed 17 October 2025).

9. Barth, M.E., Cahan, S.F., Chen, L., Venter, E.R. (2017). The economic consequences associated with integrated report quality: Capital market and real effects. *Accounting, Organizations and Society*, vol. 62, pp. 43-64. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.aos.2017.08.005>

10. Dhaliwal, D.S., Li, O.Z., Tsang, A., Yang, Y.G. (2011). Voluntary Nonfinancial Disclosure and the Cost of Equity Capital: The Initiation of Corporate Social Responsibility Reporting. *The Accounting Review*, vol. 86, no. 1, pp. 59-100. DOI: <https://doi.org/10.2308/accr.00000005>

11. Churet, C., Eccles, R.G. (2014). Integrated Reporting, Quality of Management, and Financial Performance. *Journal of Applied Corporate Finance*, vol. 26, no. 1, pp. 56-64. DOI: <https://doi.org/10.1111/jacf.12054>

12. Bila, Yu.A. (2024). Consolidation of approaches to the formation of integrated reporting in the newest accounting paradigm. *Visnyk Chernivetskoho torhovelno-ekonomichnoho instytutu [Bulletin of Chernivtsi Institute of Trade and Economics]*, vol. I(93), pp. 89-100. DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2024-1.93.08> (in Ukr.).

13. Friede, G., Busch, T., Bassen, A. (2015). ESG and financial performance: aggregated evidence from more than 2000 empirical studies. *Journal of Sustainable Finance & Investment*, vol. 5, no. 4, pp. 210-233. DOI: <https://doi.org/10.1080/20430795.2015.1118917>

14. Deloitte (2023). The future of corporate reporting: AI and data analytics. Deloitte Development LLC, New York, 42 p. Available at: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/us/Documents/audit/us-future-of-corporate-reporting.pdf> (Accessed 17 October 2025).

15. Khan, M., Serafeim, G., Yoon, A. (2016). Corporate Sustainability: First Evidence on Materiality. *The Accounting Review*, vol. 91, no. 6, pp. 1697-1724. DOI: <https://doi.org/10.2308/accr-51383>

16. Fesenko, A. (2023). Genesis of integrated sustainability reporting. *Ekonomika ta suspilstvo [Economy and Society]*, vol. 57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-122> (in Ukr.).

17. Kyrylieva, L.O., Polyvana, L.M., Kashchena, N.B. (2023). Organizational aspects of forming information and analytical service for trade enterprises management in the period of digitalization. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii i praktyky [Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice]*, vol. 3, no. 50, pp. 122-138. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.3.50.2023.3996> (in Ukr.).

18. Adams, C.A., Abhayawansa, S. (2022). Connecting the COVID-19 pandemic, environmental, social and governance (ESG) investing and calls for 'harmonisation' of sustainability reporting. *Critical Perspectives on Accounting*, vol. 82. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.cpa.2021.102309>

19. De Villiers, C., Rinaldi, L., Unerman, J. (2014). Integrated Reporting: Insights, gaps and an agenda for future research. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, vol. 27, no. 7, pp. 1042-1067. DOI: <https://doi.org/10.1108/AAAJ-06-2014-1736>

Надійшла до редакції 05.09.2025

Прийнято до друку 25.09.2025

Публікація онлайн 03.10.2025